

Gure baratzak fresko mantentzen ditugu ur lainotatuarekin (airea eta ura partikula oso finetan)

Manifemos nuestras verduras frescas con agua nebulizada (aire y agua en partículas finísimas)

6

Medio ambiente

Compromiso coa sustentabilidade ambiental

Compromiso coa sustentabilidade ambiental

307

En EROSKI, traballamos para garantir o cumprimento da lexislación aplicable á materia en todos os seus ámbitos de actuación. Pero, ademais, engadimos un continuo esforzo para mellorar a identificación, a caracterización e a minimización dos principais impactos negativos, así como a optimización dos impactos positivos que a nosa actividade exerce no ambiente.

Para iso, consideramos todas as fases nas que, na nosa actividade como distribuidores, poidamos afectar a con-

torna. É dicir, desde a fabricación de produtos coas empresas fornecedoras ata a xestión do residuo final xerado nos fogares e nas nosas propias instalacións. Esta visión global dos nosos efectos no medio ambiente procura actuar sen transferir os impactos dunha fase a outra e transmitindo tamén ese compromiso na protección da contorna a todos os nosos grupos de interese. Este modelo de comportamento en relación coa nosa contorna é, á súa vez, un dos principios do código de conduta da nosa organización.

Política ambiental

Este compromiso intégrase de forma transversal en toda a organización a través dunha política ambiental que alíña o respecto ao medio ambiente e o benestar social cos nosos obxectivos estratéxicos. Esta política está dirixida a minimizar o noso impacto sobre o cambio climático, a protección e a utilización de maneira sostible dos recursos naturais, a xestión dos residuos baixo modelos de economía circular e a preservación da biodiversidade. Os principios básicos da nosa política son:

- 1 Manter unha actitude proactiva que, ademais de garantir o cumprimento da normativa ambiental vixente, nos leve a adquirir compromisos progresivamente esixentes.
- 2 Prever a contaminación mediante a sistematización da nosa xestión ambiental, de maneira que nos permita controlar, medir e evitar ou reducir o impacto ambiental asociado á nosa actividade.
- 3 Basear o sistema de xestión ambiental na mellora continua dos aspectos máis relevantes para a organización. Para iso, fixamos obxectivos cuantificables e asignamos os recursos necesarios para a súa consecución.
- 4 Incluír a variable ambiental na investigación e o desenvolvemento dos produtos e servizos que ofertamos, buscando a rendibilidade das accións ambientais que poñemos en práctica e identificando novas oportunidades de negociación.
- 5 Fomentar actitudes de colaboración e participación de todos para conseguir un desenvolvemento sostible. Para iso, a formación e a información das persoas son imprescindibles en todos os niveis da organización.
- 6 Establecer canles de comunicación fluídas con autoridades, comunidade local, organizacións sectoriais, fornecedores e consumidores que garantan unha difusión permanente e de maneira transparente dos impactos da nosa actividade, así como dos recursos e tecnoloxías que destinamos a minimizalos.

Obxectivos sostibles

En 2018, como parte dos nosos compromisos pola Saúde e a Sustentabilidade, fixámonos uns obxectivos de mellora ambiental para os próximos anos e despregamos varias liñas de traballo para a súa consecución, que seguimos desenvolvendo en 2019 e que se detallan neste capítulo. Os obxectivos máis destacados son:

 Reducir un 25% as nosas emisións de CO₂ para 2025 a fin de minimizar o noso impacto no cambio climático. Para iso, estamos a mellorar a eficiencia dos nosos equipos e procesos e aumentando o uso de enerxías renovables.

 Reducir un 20% as toneladas de envases de plástico que comercializamos en 2025, co obxectivo de reducir a nosa posible contribución á contaminación do medio mariño e terrestre con este material. Para iso, estamos a potenciar a venda a granel, o uso de bolsas e envases reutilizables e a utilización de materiais alternativos de orixe renovable.

 Orientar os nosos procesos cara ao **desperdicio cero** e os principios da **economía circular**, co obxectivo de garantir que non se malgaste ningún alimento, evitando así o impacto ambiental e social que se xeraría en caso contrario. Con este fin, tamén estamos adoptando un deseño ecolóxico nos nosos envases e embalaxes, para que sexan **100% reciclables en 2025**.

 Potenciar os produtos producidos de forma máis respectuosa co medio ambiente e os animais, esixindo **certificacións ambientais no 100% dos nosos produtos EROSKI Natur** e ampliando a gama de produtos ecolóxicos, con selos de benestar animal, etc. Ademais, colaboramos cos nosos fornecedores a través de distintos proxectos para garantir que incorporen criterios de mellora ambiental nos seus procesos.

Principais indicadores 413-2

Materiais 301-1

Materiais usados nos produtos e nos envases de marca propia declarados nos sistemas colectivos de responsabilidade ampliada de produtor

Véxase a táboa 25 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Papel

Renovables	
Folletos de publicidade	4.559
Revistas	388
Tickets de compra	285
Sede	10

Publicidade:
Todo o papel conta coa certificación PEFC 70% (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) que garante que provén de bosques xestionados de forma sustentable.

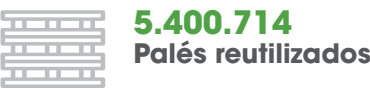
Revistas CONSUMER EROSKI e EROSKI Club

Todo o papel conta coa certificación FSC® (Forest Stewardship Council) ou PEFC, que garante unha xestión forestal responsable.

Sede Elorrio:
Usamos un papel ecoeficiente con selo FSC® e EU Ecolabel con menor gramaxe.

Véxase a táboa 26 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Envases loxísticos reutilizados 301-3

A porcentaxe de rotura varía entre o 0,3% e o 30% dependendo do tipo de envase loxístico. Todas as roturas conxuntamente supoñen só un 10% dos envases loxísticos.

A reutilización destes envases loxísticos permite a redución de máis de 3.100 toneladas de CO₂ eq. ao ano e evitar tallar máis de 2.500 árbores.

Véxase a táboa 27 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Bolsas de caixa comercializadas

2.387.601
bolsas de plástico reutilizables certificadas por AENOR*

1.433.958
bolsas de rafia, cun 70% de plástico reciclado, reutilizables

229.965
bolsas solidarias reutilizables

37.328.955
bolsas con máis dun 55% de plástico reciclado

1.111.466
bolsas de papel

7.069.530
bolsas compostables

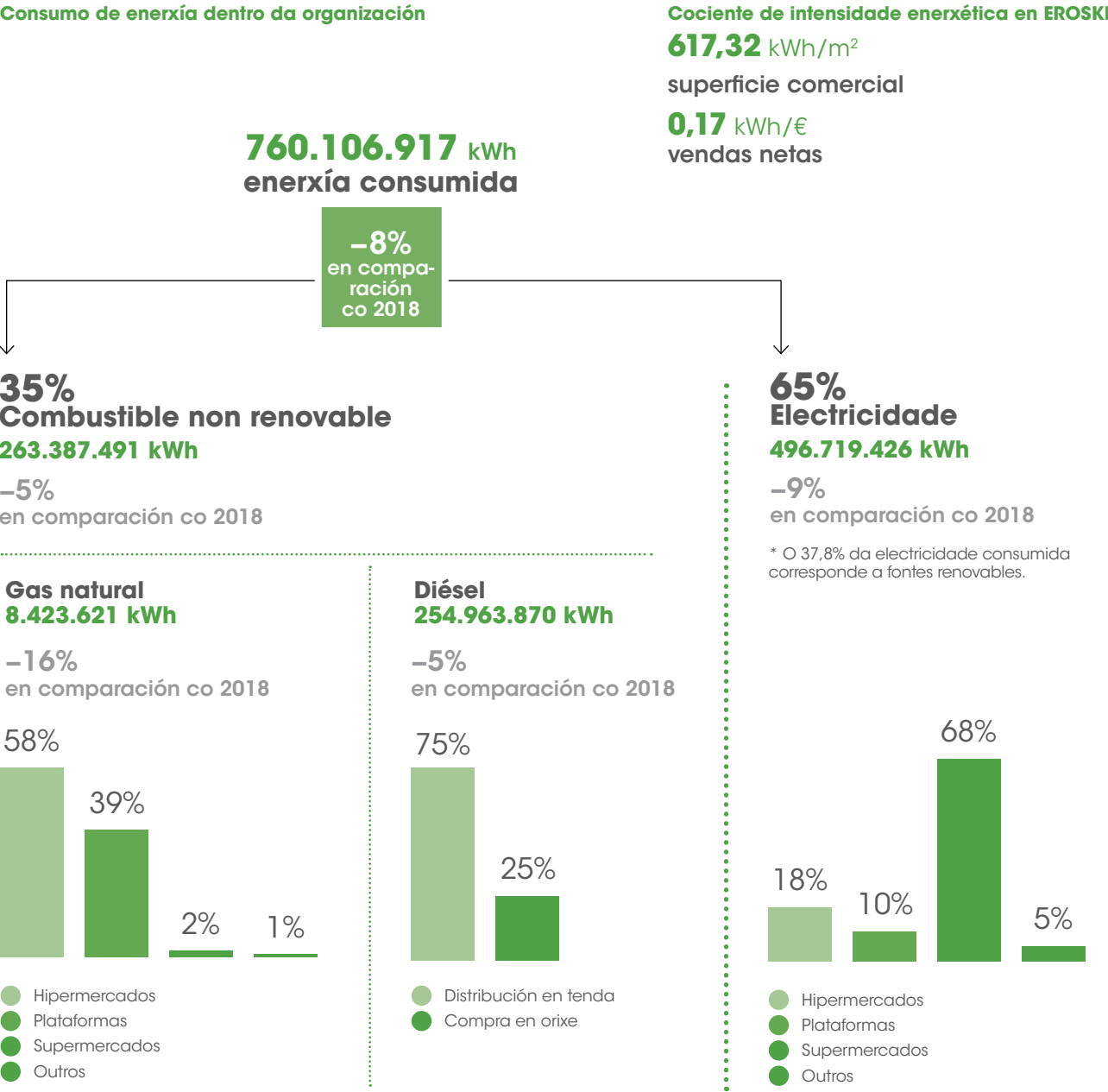
41.401.119
bolsas de plástico dun só uso*

26.598
outras bolsas

* O cambio a novas bosas de caixa non se produciu ao 100% na rede en 2019; ao longo de 2020, elimináranse as bosas 100% plástico convencional dun só uso en todas as tendas.

Enerxía 302-1; 302-2; 302-3; 302-4

Consumo de enerxía dentro da organización

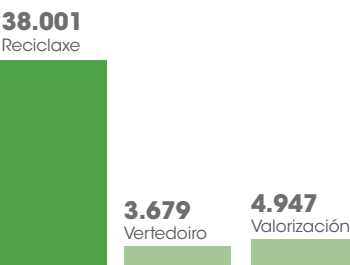

Residuos 306-2

En EROSKI desenvolvemos procesos de loxística inversa, desde as tendas ata as nosas plataformas, co obxectivo de asegurar a correcta xestión dos residuos que a nosa actividade xera e minimizar o impacto ambiental da fase de transporte dos residuos polo xestor autoriza-

do. No entanto, nalgúns casos existe tamén recollida do residuo directamente por parte do xestor nos nosos establecementos. Os datos presentados nesta memoria corresponden aos residuos xerados nos nosos negocios recollidos mediante loxística inversa ou un xestor externo.

Residuos non perigosos 46.627 toneladas

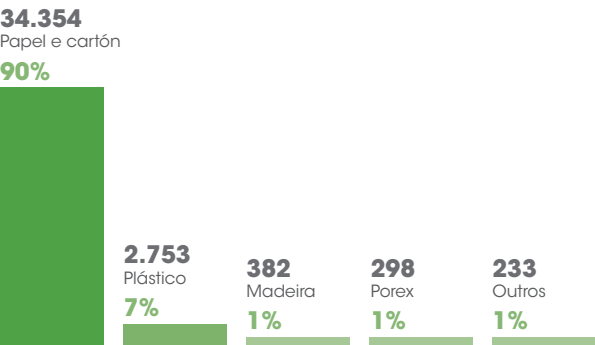

Residuos perigosos 18 toneladas

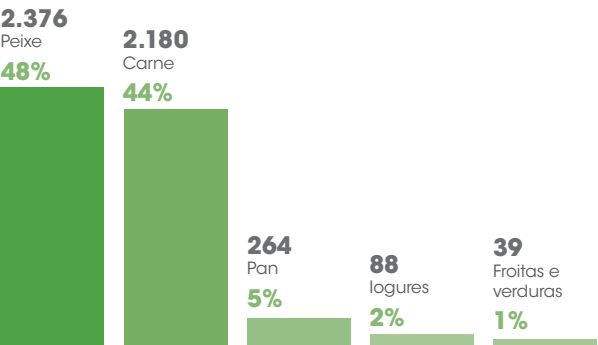
Total residuos xerados 46.645 toneladas

Residuos reciclados 38.019 toneladas

Véxase a táboa 31 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

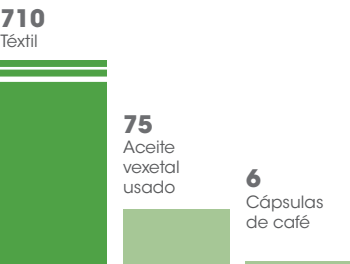
Residuos orgánicos valorizados 4.947 toneladas

Produción de fariñas e aceites animais e de pensos para alimentación animal.

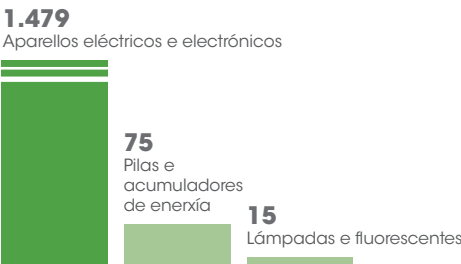
Residuos recollidos de clientes para a súa reciclaxe

Residuos non perigosos 791 toneladas

Véxase a táboa 32 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

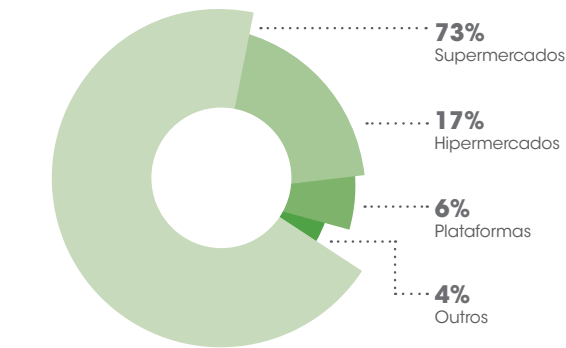
Residuos perigosos 1.569 toneladas

Consumo de auga 303-1

Auga que consumen as nosas tendas, plataformas e sedes é servida por redes municipais de abastecemento de auga potable, as cales xestionan directamente a captación e a potabilización da auga distribuída.

1.028.495 m³ de auga consumida

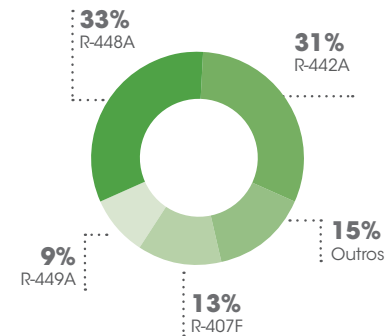

Véxase a táboa 33 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Refrixerantes consumidos para compensar fugas 301-1; 305-1

Todos os refrixerantes consumidos por EROSKI en 2019 para compensar fugas teñen un potencial de esgotamento do ozono nulo (sustancias non incluídas nos anexos A, B, C e E do Protocolo de Montreal).

58,31 toneladas refrigerantes consumidos

Véxase a táboa 34 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Verteduras e derramos 301-2; 303-4; 306-1; 306-3

1.018.210 m³ de auga residual xerada

Auga residual que xeramos é tratada nas estacións de depuración de augas residuais dos municipios onde se desenvolve a nosa actividade. Estímase que o volume de auga residual xerado en 2019 foi de 1.018.210 m³. EROSKI cumpre coa legalidade vixente en materia de prevención e control de derrames e verteduras incontroladas; en 2019, non se detectou ningunha significativa.

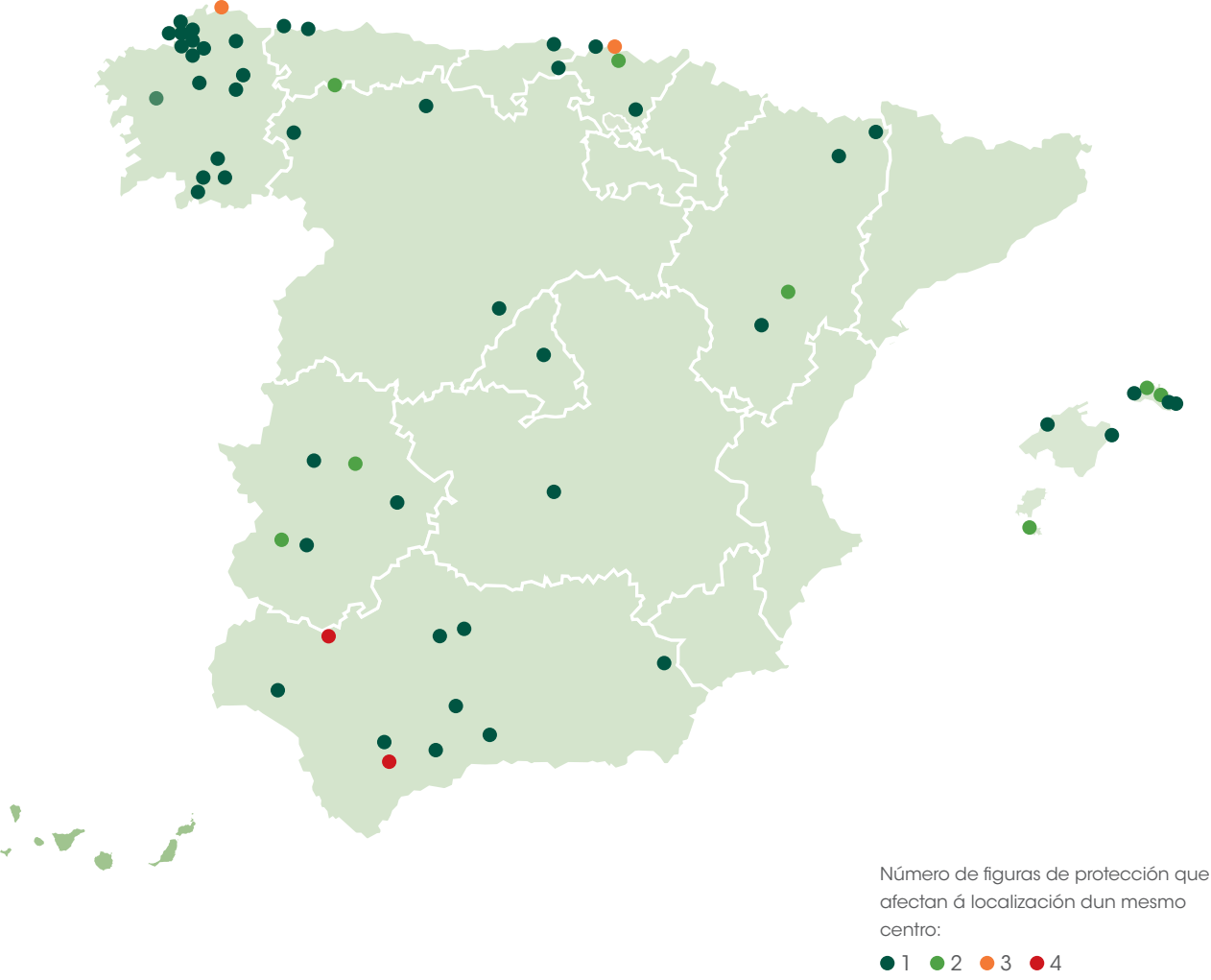
Detectáronse dous casos de chans ou augas subterráneas afectadas (Abadiño e Usurbil) após a toma de mostros en piezómetros, procedentes de derrames en anos pasados, cuxo volume é descoñecido; as filtracións ao subsolo e augas poderían terse producido por negligencia dalgún cliente na reposición (derrame accidental), por algún derrame accidental no proceso de carga de tanques por parte da empresa subministradora ou por outras causas. Toda a rede de gasoleiras EROSKI conta cun sistema de detección de fugas, e non foi rexistrado ningún tipo de fuga por estes equipos. A rede conta cun contrato de mantemento preventivo cunha empresa de mantemento de instalacións petroleiras que vixía o correcto funcionamento de toda a instalación. Ademais, todas as probas de estanquidade, tanto de tanques como de tubaxes, foron satisfactorias. Para estes dous casos detectados existen plans de remediación xa presentados ás autoridades competentes e que se iniciarán proximamente. Ademais, están en marcha outros dous plans de remediación para dous casos de contaminación detectados en exercicios anteriores (Vélez-Málaga e Jaca) e finalizouse satisfactoriamente o iniciado en 2017 en Albacete, polo que en 2019 iniciamos o plan de control e seguimento tras a remediación con resultados positivos e que finalizará en 2020.

Localización dos nosos centros en zonas de gran valor para a biodiversidade 304-1

Todos os nosos centros están situados en zonas urbanas; 90 encóntranse situados dentro de zonas afectadas polas seguintes figuras de protección:

- ENP (Espazos Naturais Protexidos)
- IBAS (Áreas Importantes para a Conservación das Aves e a Biodiversidade en España)
- Rede Natura 2000 (LIC, ZEC e ZEPA)
- Reservas da Biosfera
- IEZH (Inventario Español de Zonas Húmidas)

Cómpre salientar que existen provincias ou comunidades autónomas nas que gran parte do seu territorio é considerado espazo de gran valor para a biodiversidade, como Galicia ou Baleares. EROSKI cumpre sempre coa lexislación en materia ambiental e de biodiversidade á hora de situar e construír os seus centros. Ademais, traballa para minimizar o impacto ambiental e impulsar medidas que preserven a biodiversidade a través de accións como a pesca sostible ou a colaboración con entidades como WWF (World Wildlife Fund for Nature) desde 2007, como experto mundial en conservación ambiental. Entre as nosas accións conxuntas destacan a actualización da nosa política de sustentabilidade en produtos pesqueiros ou a promoción dun consumo máis responsable a través da nosa Escola de Alimentación.

Produtos con certificacións ambientais

Incorporamos o obxectivo de preservación da biodiversidade terrestre e mariña na construción da nosa oferta comercial.

- 2.140 produtos **ecolóxicos**.
- 342 mostradores e 8 plataformas lóxicas de pesca certificados por **MSC**.
- O 100% do noso atún en conserva cumpre os principios da **ISSF**.
- 490 produtos **EROSKI NATUR**, que inclúen certificacións como Global G.A.P., de produción integrada ou de benestar animal.
- 74 produtos con selo **FSC**, **PEFC** ou **FSI**.

305-1; 305-2; 305-3; 305-4; 305-5; 305-6

CO₂ CH₄ N₂O HFC

-18%
en compa-
ración
co 2018

	kg CO ₂ eq/m ² superfície comercial	g CO ₂ eq/€ vendas netas
Alicance 1	131,6	35,4
Alicance 2*	80,7	21,7
Alicance 3	24,2	6,5
Total	236,5	63,5

Véxanse as táboas 35 e 36 do anexo de indicadores para comparativa con anos anteriores.

Alcance 1
Emisiones directas
162.073
toneladas CO₂ eq.

Fonte de Energia	Porcentagem	Consumo (GWh)
Refrigerantes	60%	96.231
Transporte por estrada	39%	64.304
Gas natural	1%	1.538

-35%
en comparación
co 2018

Tipología de negocio	Porcentaje	Valor
Supermercados	68%	67.172
Hipermercados	17%	17.555
Plataformas	10%	9.907
Otros negocios	5%	4.711

-1%
en comparación
co 2018

Categoría	Porcentaxe	Valor
Diésel de transporte (do pozo ao tanque)	49%	14.615
Papel consumido na sede de EROSKI, folletos, tíckets e revistas	33%	9.651
Viaxes de traballo en avión e por estrada (emisións de combustión)	15%	4.566
Diésel en viaxes de traballo (do pozo ao tanque)	2%	641
Auga	1%	308
Viaxes de traballo en tren	0%	8

Accións de mellora ambiental

Acorde á nosa política ambiental e aos aspectos ambientais máis relevantes asociados á nosa actividade, en EROSKI contamos cunhas liñas de traballo que se basean na mellora continua e aliñanse cos nosos obxectivos estratéxicos. Gran parte delas recóllese no compromiso 5 de fomento dun consumo máis responsable; no 6, de ofrecer máis produtos locais; e no 10, de facilitar unha vida máis saudable e sostible. Estas accións de

mellora afectan a distintas etapas do noso itinerario produtivo, polo que tamén involucramos aos actores externos á nosa organización na medida en que poidan contribuír á redución da nosa pegada ambiental. Pódense agrupar en catro eixes de acción: os produtos que ofrecemos; as nosas actividades loxísticas; as nosas tendas e a súa xestión, e os consumidores e consumidoras.

Produtos

En EROSKI cremos que é indispensable colaborar con empresas fornecedoras responsables que compartan o noso compromiso co desenvolvemento sostible para a incorporación do factor ambiental na nosa oferta. Velamos porque todos os procesos, desde a orixe da produción ata as operacións na tenda, pasando por toda transformación e manipulación, reduzan o seu impacto ambiental. Isto inclúe a erradicación de tratamentos fitosanitarios posteriores á colleita, a certificación das nosas peixarías con selos de sustentabilidade, o control do uso

de antibióticos, a incorporación de prácticas que garantan o benestar animal ou o fomento de gamas ecolóxicas.

Para conseguir que a nosa clientela goce de produtos cun mellor comportamento ambiental, actuamos en tres liñas de traballo fundamentais: a garantía da orixe sostible dos produtos, o fomento dos produtos locais e o consumo de proximidade e o ecodeseño dos envases e os produtos das nosas marcas propias.

Orixe sostible certificada

Hai décadas que traballamos para ofertar alternativas máis saudables e sostibles aos consumidores e consumidoras. Algúns momentos cruciais destes 50 anos de traxectoria foron a eliminación, en 1989, dos aerosois CFC, prexudiciais para a capa de ozono, e a garantía, desde 2004, de que ningún produto de marca propia contén transxénicos.

Na mesma liña, desde hai anos contamos con diversas certificacións, etiquetas e marcas que garantan a orixe sostible dos nosos produtos. Destacan especialmente as nosas marcas Belle Natural e EROSKI Natur, que esixen a todos os seus produtos certificacións externas que garantan que foron producidos de forma máis natural e respectuosa co medio ambiente. Así, os produtos destas marcas contan coa certificación COSMOS Natural de ECOCERT no caso dos cosméticos, e coas de Global G.A.P., MSC ou produción integrada, entre outras, en frescos.

Produtos ecolóxicos

Esforzámonos en ofrecer alimentos procedentes da agricultura e a gandería ecolóxica, xa que supón un modelo produtivo que garante as mellores prácticas ambientais. Este modelo evita o uso de sustancias químicas de orixe sintética e aditivos artificiais, ademais de fomentar a preservación da biodiversidade e os recursos naturais e o respecto polo benestar animal. En 2019, a nosa oferta incluíu **2.140 produtos ecolóxicos** acreditados con diferentes etiquetaxes de certificación, entre as que destaca o

logo europeo. Ademais, en 2019, traballamos para lanzar a nosa marca propia de produtos ecolóxicos, coas primeiras referencias dispoñibles nas nosas tendas desde principios de 2020.

Comprometidos co benestar animal

O volume de ovos de galiñas criadas no chan que comercializamos nas nosas tendas xa ascende ao 45% das nosas vendas. En EROSKI comprometémonos a que, para 2024, esta porcentaxe alcance o 100% dos ovos comercializados en toda a rede de tendas.

Incorporamos unha nova certificación en Benestar Animal Welfair™ á nosa carne de porco, polo e cordeiro de Aragón EROSKI Natur, con estritos estándares en principios de Animal Welfare como a alimentación, o aloxamento, a saúde e o comportamento natural. Ademais, o noso polo EROSKI Natur cumpre con todos os requisitos do European Chicken Commitment, que inclúe requisitos canto a especies, características do aloxamento e sacrificio.

Dispomos da certificación Global G.A.P. de acuicultura ao peixe de crianza EROSKI Natur, que contén uns requisitos específicos e esixentes respecto ao benestar animal dos peixes, tanto durante a súa cría como durante o seu transporte e sacrificio.

En 2006 comercializamos o primeiro produto con certificación de sustentabilidade FSC.

Pesca sostenible en EROSKI

Co obxectivo de seguir traballando pola conservación da biodiversidade nos mares e océanos a través dun aproveitamento racional dos recursos mariños, en 2016 acordamos a política de pesca sostenible de EROSKI. En resposta aos compromisos adquiridos nesta materia, en 2019 seguimos traballando por unha pesca sostenible da man de organizacións internacionais de referencia. Un ano máis, superamos satisfactoriamente a auditoría de certificación de cadea de custodia de Marine Stewardship Council (MSC) para peixe procedente de caladoiros sostibles, co que seguimos sendo o único gran distribuidor comerciante retalista de España con mostradores de peixaría certificados. Tamén mantivemos a nosa certificación Global G.A.P. de acuicultura para o peixe de crianza. Ao longo de 2019, traballamos para ampliar o alcance da certificación ás tendas CAPRABO, co que en 2020 incrementaremos significativamente os 342 mostradores de peixaría e as oito plataformas certificadas actuais.

En 2019 alcanzamos as 3.144 toneladas en compras de peixe con certificación de sustentabilidade. Do total, máis de 1.880 toneladas corresponden a peixe certificado por Marine Stewardship Council (MSC), que garante a súa orixe en caladoiros sostibles; e 820 toneladas, a peixe de acuicultura con selo GGN (GLO-

BAL G.A.P. Number). Ademais, destacan as 392 toneladas de bonito pescado á cana e outras 51 de peixe con certificado AENOR atún de pesca responsable (APR) nas súas compras de conservas.

Na nosa aposta polas artes de pesca máis sostibles, mantemos tamén un acordo cos nosos fornecedores de atún en conserva, polo que se comprometen a abastecerse segundo os principios de sustentabilidade da Fundación Internacional para a Pesca Sostenible (ISSF). O avance no incremento do volume de atún capturado só coas artes de pesca máis responsables (pesca a cana, APR, sen obxecto FAD, MSC e FIP) sitúa xa nun 30% do total as súas compras de atún en conserva procedente de pesca sostenible e responsable. En EROSKI traballamos só con fornecedores que asinaron a nosa política de pesca sostenible, que non acepta atún procedente de países que foron apercibidos con cartón amarelo pola UE por incumprir as medidas aprobadas polas ORP e non establecer medidas para acabar coa pesca ilegal.

A nosa política de pesca sostenible artículase en once principios que engloban tanto aquelas boas prácticas que xa realizamos como os retos que nos marcamos para o futuro.

Principios e compromisos da política de pesca sostenible de EROSKI

Artes de pesca e peixe sostibles na nosa oferta comercial

- 1 Incorporación da sustentabilidade dos recursos pesqueiros na construción da oferta comercial.
- 2 Comercialización de produtos procedentes só de pesqueiras e caladoiros autorizados.
- 3 Respecto das tamaños mínimos e proactividade para establecer tamaños mínimos superiores aos establecidos.
- 4 Fomento da utilización de artes de pesca sostibles entre as empresas fornecedoras.
- 5 Fomento dos produtos sostibles e certificados como MSC (Marine Stewardship Council) para pesca extractiva.

Sustentabilidade na cadea de valor

- 6 Potenciación das confrarías e dos fornecedores locais máis próximos ás tendas.
- 7 Redución do impacto ambiental da actividade de distribución da pesca.
- 8 Selección de empresas fornecedoras que cumbran e respecten os dereitos fundamentais dos traballadores segundo o Convenio 188 da OIT sobre o traballo en pesca.

Transparencia e goberno

- 9 Etiquetaxe e comunicación transparente cos consumidores.
- 10 Escoita e colaboración con todo o sector pesqueiro e resto de grupos de interese.
- 11 Información e formación dos consumidores no ámbito da pesca sostenible.
- 12 Sistema de goberno, con medidas eficientes de control e auditoría que afiancen en EROSKI a práctica desta política de pesca sostenible.

Ecodeseño de envases e embalaxes

En EROSKI somos sensibles á crecente preocupación existente na sociedade pola contaminación a través dos plásticos que sofre o noso planeta e, de feito, levamos anos realizando accións que tentan minimizala. Desde a creación da marca propia, viñemos traballando para mellorar os envases dos nosos produtos, e en 2013 adherímonos ao Basque Ecodesign Center, onde empresas privadas e lhobe – Sociedade Pública Vasca de Xestión Ambiental colaboramos para a conceptualización e a execución de proxectos innovadores de ecodeño, tamén xunto coa Universidade do País Vasco (UPV-EHU) e os centros de coñecemento líderes a nivel internacional.

En 2018, fixamos o noso obxectivo de ecodeño o 100% dos nosos envases para 2025, co fin de que sexan 100% reciclables, eliminar o sobreenvasado e potenciar o uso de materiais reciclados e de orixe renovable. Para lograr este propósito, puxemos en marcha diversas medidas, entre as que cabe destacar as accións para potenciar a reutilización entre os nosos clientes. Así, permitimos ao cliente o uso dos seus propios envases reutilizables, como as friameiras ou tupperwares, nas seccións de carnicería e peixaría. Ademais, en 2019 incorporamos unha nova bolsa de malla reutilizable como alternativa á bolsa de plástico dun só uso para a compra de froita e verdura a granel.

Todo isto vai acompañado dunha aposta pola venda de produtos frescos a granel. Así, 2019 eliminamos o envase nas referencias de EROSKI Natur de mandarinas, limóns, pexego vermello, pexego amarelo, nectarina, paraguao, pemento Eusko label e guindilla Euskal Baserri. Isto permítenos dispor xa de aproximadamente o 60% da nosa froita e verdura a granel. Noutras seccións, a porcentaxe de produtos a granel é aínda maior, como en peixaría, onde supera o 85%.

Ademais, apostamos por substituír o plástico por outros materiais con menor impacto ambiental. Por exemplo, cambiamos as bandexas de plástico en case 20 referencias de froita e verdura por cartón con certificado FSC®, que garante que provén de fontes responsables. Todas estas melloras na sección de froita e verdura supuxeron unha redución de máis de 60 toneladas de plástico convencional por ano.

Ademais, traballamos para eliminar elementos do envase que poidan non ser imprescindibles desde a usabilidade ou a seguridade alimentaria, e potenciamos o uso de material reciclado en liña co noso compromiso por un modelo de economía circular. Así, usamos bandexas de carne e peixe con máis dun 80% de plástico reciclado, o que nos permite evitar 45 toneladas de plástico dun só uso ao ano; substituímos as bandexas de bolaría de envasado en tenda de poliestireno por PET 100% reciclado, que estimamos que permitirá evitar o consumo de máis de 250 toneladas de plástico virxe ao ano; e substituímos a bolsa de 15 usos

En 1997 comezamos a ofrecer as primeiras bolsas reutilizables, e en 2010 comezamos a cobrar as bolsas, reducindo no primeiro ano un 62% o seu consumo.

de plástico de orixe fósil por unha bolsa de caixa con máis dun 55% de plástico reciclado, entre outras accións.

En relación coas bolsas de caixa, a comezos de 2019 implantamos unha gama ampla de solucións sostíbles para substituír a bolsa de compra de plástico convencional. Así, ademais da que contén máis dun 55% de material reciclado, introducimos unha nova bolsa de papel co selo FSC® e que é 100% reciclable, e outra bolsa compostable, fabricada con materiais de orixe vexetal renovable e que se pode reutilizar como bolsa de lixo para a fracción orgánica. Xunto a esas novas solucións sostíbles, EROSKI continúa a manter a alternativa de uso da súa bolsa reutilizable, que está fabricada cun 70% de material reciclado, e a súa bolsa solidaria reutilizable de tecido, que se prega de

maneira sinxela para levar no peto, no bolso ou na guan-teira do coche e que combina respecto con ambiente e solidariedade, xa que a totalidade dos beneficios da súa venda dedícanse a causas solidarias.

Nesta liña, en CAPRABO participamos no #proyectoCERES, unha iniciativa pioneira da Ellen MacArthur Foundation para substituír as bolsas de plástico dun só uso, de caixa e de sección nos comercios, por bolsas compostables. En xaneiro de 2020 iniciamos este cambio de eliminar completamente as bolsas de plástico convencional dun só uso nas tendas de toda a rede de Navarra. Progresivamente, ao longo de 2020, producírase a eliminación deste tipo de bolsas no resto da rede. Tamén participamos no proxecto de innovación ReWINE do programa europeo LIFE para facilitar a reutilización de botellas de viño.

Todas estas accións son o inicio do noso roteiro para chegar en 2025 a unha redución de polo menos o 20% das toneladas de plástico dun só uso dos envases e dun 21% as toneladas de plástico convencional dos nosos produtos frescos envasados en tenda en 2021.

“Froitas e hortalizas feas” contra o malgasto alimentario

Segundo a Organización das Nacións Unidas para a Alimentación e a Agricultura (FAO), un terzo dos alimentos producidos pérdese ou é desperdiciado en todo o mundo. En EROSKI, como parte do noso compromiso coa sustentabilidade do sector agrícola e contra o desperdicio alimentario, apostamos pola comercialización de variedades de

froitas e hortalizas chamadas “feas”, polo seu aspecto ou tamaño. En 2019 comercializáronse en toda a rede 566 toneladas de froitas e hortalizas “feas”.

Pioneiros en publicar declaracións ambientais de alimentos marca propia

EROSKI converteuse na primeira cadea de distribución de gran consumo en publicar declaracións ambientais de produtos de marca propia, verificadas polo programa AENOR GlobalEPD, conforme a Regras de Categoría de Produto (RCP) emitidas polo Programa International EPD System. As declaracións ambientais foron desenvolvidas en colaboración cos produtores de ovos do campo do País Vasco, Euskaber, e de leite do País Vasco, SAT Val de Karrantza, e o envasador Lácteos de Santander, xunto co Basque Ecodesign Center. O leite EROSKI País Vasco conta co selo de produto lácteo sostíble do Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, e os ovos frescos EROSKI Natur proceden de galiñas do campo criadas en granxas onde se poden mover libremente e con acceso ao aire libre. Este proxecto axuda aos produtores a coñecer con detalle os impactos ambientais dos seus produtos e poder identificar melloras para a súa minimización, e achega aos consumidores información transparente, comparable e verificada do perfil ambiental destes alimentos. A publicación destas declaracións ambientais de produto enmárcase no compromiso de EROSKI pola transparencia e a formación ao consumidor para que leve a cabo un consumo máis sostíble.

En EROSKI, imos continuar co cálculo destes perfís ambientais dos nosos produtos e, para iso, colaboramos con axentes especializados na materia e fornecedores que nos axudan a avanzar na comunicación ambiental cara aos nosos clientes. Así, finalizamos en marzo de 2019 o proxecto ELIKA-PEF, e comezamos a súa continuación, o proxecto EUSKO-PEF, con participación de AZTI e pemes locais do País Vasco, no que se desenvolveu un sistema avanzado para o cálculo, a información e a verificación da pegada ambiental de produtos alimentarios no País Vasco. Estes proxectos están financiados polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER) e lhobe como parte das súas axudas para a realización de proxectos de ecoinnovación de 2017 e 2018, respectivamente, e permitirán ao sector vasco da alimentación, especialmente ás pequenas e medianas empresas, avanzar cara a un modelo de produción máis sostíble e unha comunicación ambiental máis transparente.

Colaboración na limpeza da costa de Urdaibai

Os traballadores da sección de peixaría de EROSKI doaron o importe do seu Premio KREA polo seu proxecto de pesca sostíble ao club de actividades acuáticas Izaro Sub de Bermeo, para colaborar coa xornada de limpeza da costa de Urdaibai que se celebrou o 8 de xuño, con motivo do Día Mundial dos Océanos, e co obxecto de sensibilizar sobre a cantidade de lixo e plásticos que acaban no mar, contaminando os ecosistemas mariños.

Loxística

EROSKI obtivo o premio ao proxecto LEAN & GREEN por parte da Asociación de Fabricantes e Distribuidores (AECOC) grazas ao seu plan de acción para reducir as súas emisións de CO₂ en, polo menos, o 20% en 5 anos. LEAN & GREEN é a maior plataforma europea de colaboración especialmente dirixida a reducir as emisións asociadas á cadea de subministración.

No últimos catro anos, EROSKI conseguiu reducir un 14,8% as emisións por transporte, o que supón evitar máis de 15.000 toneladas de emisións equivalentes de CO₂ grazas a despregar distintas accións dentro do seu novo modelo de transporte centrado nos eixes da eficiencia e a sustentabilidade:

1

Aprovisionamento máis eficiente

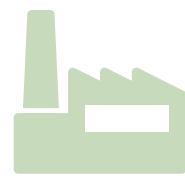
- Reorganización das plataformas por reestruturación comercial e para optimizar a xestión dos roteiros.
- Optimización dos procesos de carga de frescos.
- Modificación dos criterios de carga para a actividade ex work.
- Incremento do enchido dos camións.
- Optimización de roteiros e illamento de pedidos.

2

Vehículos e condución menos contaminantes

- Renovación dos vehículos da frota, eliminando progresivamente os camións ata EURO 3.
- Incorporación do citytrailer e de camións 25 x 25 m, que permiten maximizar o enchido e reducir o impacto por tonelada transportada.
- Incorporación de vehículos con combustibles alternativos como gas natural licuado e comprimido.
- Formación en técnicas de condución ecolóxicas dos condutores da rede de transporte por estrada.

3

Plataformas máis sostibles

- Compra de enerxía verde.
- Uso de iluminación LED, detectores de presenza, robots de temperatura e aproveitamento da luz natural para mellorar a eficiencia enerxética das plataformas.
- Instalación de paneis solares para un aprovisionamento de electricidade cun menor impacto ambiental.
- Redución da cantidade de materiais de embalaxe utilizados.

4

Loxística inversa

- Xestión e valorización dos residuos xerados nas tendas, usando para iso os mesmos camións que regresan á plataforma, reducindo así o seu impacto no transporte. Esta medida enmárcase ademais dentro do noso obxectivo de desperdicio cero, xa que permite a recollida e o tratamento de todos os subprodutos orgánicos e inorgánicos para a súa correcta reciclaxe.

5

Optimización da loxística urbana

- Optimización dos procesos de descarga nocturna, así como a utilización de carrís multiuso ou a reserva dinámica de prazas de descarga para minimizar o impacto no medio urbano.
- En relación coa contaminación por ruído, o modelo de distribución nocturna inclúe a subministración do produto centralizado ás tendas pola noite. Os niveis de emisión sonora durante o período nocturno son máis restritivos que durante o horario diúrno. Para garantir estes niveis durante as operacións de carga e descarga, o modelo de distribución prevé unha serie de medidas adoptadas en distintas áreas. Por unha banda, en relación co local, prevese a súa adecuación para a operativa exposta;

sistemas de peche, alarmas sectorizadas, illamento acústico, etc. Igualmente, tense en conta o equipamento necesario como carretillas, portapalés silenciosos ou ramplas. Doutra banda, fórmase e infórmase ao persoal implicado na operativa dos protocolos de traballo silenciosos que se deseñaron, diferenciando os protocolos para cada posto de traballo; persoal diúrno de tenda, persoal auxiliar nocturno e repartidores. Por último, con obxecto de corrixir desviacións, incorpóranse procesos de auditoría internos para detectalas e comprobar o cumprimento dos protocolos de traballo establecidos nos puntos de venda operativos. Moitas destas medidas trabállanse en colaboración cos concellos para garantir a súa idoneidade.

Tendas ecoeficientes

A renovación e a ampliación da rede comercial de EROSKI para a súa adaptación ao noso modelo "contigo" inclúe tamén a adopción de melloras na súa construción e xestión, de conformidade con criterios ambientais.

A ecoinnovación caracterizou as tendas EROSKI desde os seus inicios. Proba diso foi a implementación hai máis de 20 anos do primeiro sistema de xestión ambiental nacional certificado coa ISO 14001 no noso hipermercado de Artea en Leioa (Bizkaia). A nosa aspiración é dispor de supermercados autoabastecibles de enerxía renovable que alcancen un balance de CO₂ neutro. Para iso, desenvolvemos proxectos de I+D+i nas nosas tendas, dos

que constitúe un exemplo significativo a tenda cero emisións de Oñati (Gipuzkoa), que renovou en 2019 a súa certificación enerxética ISO 50001. As boas prácticas aprendidas nestas tendas están a ser implementadas nos demais establecementos da nosa rede comercial.

O noso renovado modelo mellora a eficiencia enerxética a través de novos sistemas e equipamentos eficientes de frío, climatización e iluminación. A eficiencia enerxética únese á xestión de residuos cero, que converte a tenda "EROSKI contigo" nun establecemento punteiro en política de sustentabilidade e medio ambiente. Estendemos este novo modelo enerxético a todas as aperturas e reformas de supermercados e hipermercados.

Construción e equipamento sostible

Apostamos por deseños e equipos que consuman menos enerxía e cun menor impacto ambiental que nos permitiron reducir un 16% o consumo de gas natural e un 9% o de electricidade en todo EROSKI. Algúns exemplos de medidas implantadas son:

Optimización da iluminación e luminarias LED

Todas as luminarias son LED de última xeración, que poden ser recicladas e non conteñen materiais contaminantes como mercurio, chumbo ou tungsteno. Tamén se controlan os acendementos desde un autómatas que optimiza o

seu uso e minimiza a contaminación luminosa pola noite. Ademais, de cara a optimizar os acendementos e apagados dos equipos de iluminación exterior e perimetral, están a instalarse fotocélulas ou detectores crepusculares que regulan o aceso destes equipos ás necesidades reais, evitando desta maneira accesos innecesarios.

Así mesmo, durante o día aprovéitase a iluminancia achegada pola luz exterior naqueles centros dotados con luminarios mediante sondas que capturan o nivel luminoso desta achega e, a través dun lazo de regulación proporcional, regulan a intensidade das luminarias da sala de vendas. Estas luminarias están baseadas en tecnoloxía LED e están dotadas de sistemas de regulación que permiten esta optimización luminosa.

Instalacións de frío máis eficientes e con gases menos contaminantes

As medidas ambientais aplicadas nas novas instalacións frigoríficas concréntanse principalmente na instalación dunha central frigorífica negativa de CO₂ e dunha positiva de R134, que constitúen un aforo importante de enerxía e traballan con gases respectuosos co cambio climático. Esta instalación incorpora tamén un sistema de condensación flotante que reduce o consumo eléctrico.

En xeral, utilizamos gases refrixerantes que combinan un potencial nulo de esgotamento da capa de ozono, un baixo potencial de quecemento atmosférico e unha alta eficiencia enerxética. Ademais, instalouse tamén o sistema DNI detector de fugas en máis de 27 centros, para minimizar así ao máximo as emisións destes gases.

O mobiliario frigorífico componse de mobles de última xeración, provistos de portas acristaladas que evitan que os corredores da tenda fiquen fríos e garanten unha mellor conservación dos produtos, mantendo de forma estrita a temperatura á que se deben conservar, ademais de mellorar o confort da clientela.

Climatización

Para unha óptima climatización, o modelo enerxético incorpora a instalación do sistema roof top con illamento acústico específico para vivendas, e un sistema de recuperación de calor para a sala de vendas, que se suman ás pantallas acústicas da central de frío. O clima está integrado no sistema de xestión, que controla a temperatura, a humidade e a calidade do aire, cun sistema remoto de vixilancia perante eventos que incrementen o consumo eléctrico. A instalación conta con analizadores de redes para o control do consumo integradas nun software de análise propia, desenvolvido polo equipo de Enerxía de EROSKI, que xera alarmas de funcionamento cando os consumos eléctricos se desvían do previsto.

Economía circular

Afrontamos a xestión e a valorización dos residuos desde a prevención e a integración dun modelo de economía circular. Como un dos nosos eixes básicos de actuación para a redución do noso impacto ambiental, centramos gran parte dos nosos esforzos en previr, xestionar e valorizar os residuos que xeramos.

Minimización dos residuos

Traballamos para minimizar os residuos derivados da nosa actividade mediante a aplicación do ecodeseño aos produtos de marca propia, a promoción de artigos frescos próximos á súa data de caducidade e a doazón de alimentos aptos para o consumo que se descartaron para a venda a persoas en risco de exclusión social a través do programa "Desperdicio Cero".

Fomentamos tamén entre a nosa clientela a reutilización de bolsas de compra, uso de mallas reutilizables en froita-ría ou de tupperwares en carnicería e peixaría para reducir o consumo de plásticos dun só uso nas tendas.

Ademais, incorporamos o ticket dixital para que os nosos clientes poidan dispor da información da súa compra directamente na APP, evitando así o consumo de papel. **En 2019, reduciuse un 14% o papel dos tickets e aforráronse 45 toneladas de papel.**

Xestión e valorización dos residuos

En EROSKI responsabilizámonos de que os residuos xerados nas nosas instalacións e tendas sexan xestionados e valorizados correctamente, fomentando a reciclaxe e a reutilización como tratamentos prioritarios. Desde unha perspectiva de economía circular, potenciamos procesos de loxística inversa, desde as tendas ata as plataformas e empresas fornecedoras, que permiten unha correcta reutilización e reciclaxe dos residuos orgánicos e inorgánicos xerados. Isto implica non só minimizar a cantidade de refugalllos, senón tamén evitar o consumo de materias primas virxes noutros procesos produtivos.

Residuos orgánicos

Mediante loxística inversa ou xestores autorizados, recolle-mos os residuos orgánicos xerados nas nosas tendas para a súa utilización como materia prima na fabricación de fariñas e aceites animais e de pensos para alimentación animal.

Residuos inorgánicos

- Como produtores de marca propia, declaramos anualmente os envases, os aparellos eléctricos, as pilas, os aceites e as luminarias dos nosos produtos aos sistemas colectivos de responsabilidade ampliada de produtor, como ECOEMBES ou ECOVIDRIO. Estas entidades garanten a correcta recuperación e xestión dos residuos derivados do uso dos nosos produtos. Grazas á reciclaxe dos envases que declaramos a ECOEMBES, evitouse a emisión de máis de 1.546 toneladas de CO₂ equivalente nun ano de reciclaxe de materiais a partir de accións concretas e da difusión de campañas informativas.

- Reciclamos o cartón, o plástico, o papel e a madeira xerados nas nosas instalacións. Para iso, recolle-mos os distintos materiais refugados nas nosas tendas e colaboramos con diferentes sistemas integrados de xestión (SIG) autorizados para o seu tratamento.

- Reutilizamos os envases loxísticos nas nosas operacións de distribución.

- Facilitamos aos consumidores e consumidoras a reciclaxe dos seus residuos. Para iso, poñemos á súa disposición puntos limpos nas nosas tendas para a recollida de pilas, aparellos eléctricos, lámpadas, roupa, aceite doméstico e tóners, entre outros produtos usados.

Reciclaxe de cápsulas de café

Continuamos avanzando no noso compromiso de facilitar que o consumidor poida adoptar patróns de consumo máis sostibles. Para iso, estendemos a toda a nosa rede de tendas EROSKI a recollida de cápsulas de café para a súa reciclaxe. Trátase dunha iniciativa pioneira na gran distribución en España. En 2019 recolle-mos máis de 6 toneladas de cápsulas de café.

Innovación para a xestión circular dos residuos alimentarios

Durante 2019, continuamos co proxecto LIFE CITRUSPACK, que comezou en xullo de 2017 e acabará en xuño de 2020, e que busca estratexias de revalorización dentro da economía circular para o uso de residuos cítricos en envases e cosméticos verdes. Tamén continuamos, xunto con Ausolan, Gai-ker, BCC e ISEA, no proxecto "NUTRACEUTICAL OMNIUM", financiado dentro do programa HAZITEK 2019, cuxo obxectivo é a produción de neutraceuticos a partir de residuos alimentarios e que está previsto que finalice en 2020.

Consumidores e consumidoras

En EROSKI somos conscientes de que cada persoa, ao elixir un modelo de consumo sostible e responsable, pode contribuír á protección ambiental. Diriximos o noso esforzo cara á formación e a concienciación dos consumidores e consumidoras, mediante o desenvolvemento de campañas de sensibilización e a publicación de contidos pedagóxicos nas nosas plataformas web e outros soportes informativos. En liña con este obxectivo, tamén fomentamos e desenvolvemos iniciativas colaboradoras coa clientela, traballadores e institucións.

"A Hora do Planeta"

En EROSKI sumámonos por oitavo ano consecutivo á campaña "A Hora do Planeta", promovida por WWF co apoio de Nacións Unidas, uníndonos ao apagamento simbólico da maior iniciativa global en defensa do medio ambiente e que este ano tivo por lema "Conéctate e apaga a luz".

Programa ambiental "Camiño a Camiño"

VEGALSA-EROSKI participou un ano máis en "Camiño a Camiño", programa de roteiros ambientais do Concello de Vigo que busca achegar á cidadanía a flora e a fauna desta comarca, e fomentar hábitos de vida saudables e sostibles.

Semana Europea de Prevención de Residuos 2019 en CAPRABO

Desde CAPRABO sumámonos á iniciativa da Semana Europea de Prevención de Residuos 2019 a través de distintas accións de concienciación e sensibilización para promover a reutilización e a reciclaxe de roupa e zapatos, co obxectivo de minimizar os residuos que se xeran nos vertedoiros.

Guía de consumo responsable de CONSUMER EROSKI

En 2019, como parte do proxecto de innovación EUSKOPEF, traballamos na elaboración dunha guía de consumo sostible para os consumidores e consumidoras, que xa está dispoñible na web comprasostenible.consumer.es. Ademais, contamos cunha canle especializada no medio ambiente en www.consumer.es para formar ás persoas en hábitos de consumo sostibles. Para iso, facilitamos contidos sobre natureza, ambiente urbano, parques naturais, enerxía e ciencia, entre outros.

"Unha árbore, unha historia"

En VEGALSA-EROSKI continuamos a promover o valor da sustentabilidade ambiental entre os escolares galegos a través do noso proxecto "Unha árbore, unha historia", que, ademais de contar cun concurso literario de relato curto, incluíu en 2019 a replantación de 70 especies arbóreas de carballos e castiñeiros nas proximidades de Sigüeiro.

Escola de Alimentación EROSKI

Dispomos dun módulo específico sobre sustentabilidade no Programa Educativo sobre Alimentación e Hábitos Saudables da Escola de Alimentación EROSKI, no que WWF tamén participa achegando contidos. Grazas a este módulo educativo, formamos en sustentabilidade, produción sostible de alimentos e dieta sostible a 442.677 escolares no curso 2018-2019. Ademais, a nosa web www.escueladealimentacion.es inclúe contidos formativos sobre como evitar o malgasto alimentario.

Programa Reactívat+e

Participamos na iniciativa "Reactívat+e" da Deputación Foral de Bizkaia, baseada no programa internacional Global Action Plan (GAP), que busca fomentar a participación cidadá en favor da sustentabilidade ambiental mediante o desenvolvemento de hábitos de consumo adecuados. Os nosos clientes e traballadores poden inscribirse na web www.reactivatemas.eus usando o código EROSKI: 64007.